

Studiedag Kwaliteitscentrum Diagnostiek

Gent, 14 oktober 2020

Caroline Vrijens
Kinderrechtencommissaris

De beleving van kinderen en jongeren

**Film die kinderen en jongeren een stem geeft over
wat er vaak boven hun hoofd gebeurt**

Beleving van kinderen en jongeren

- Moeilijke woorden soms en niet durven vragen wat het betekent
- Dingen in vertrouwen kunnen zeggen die niet verder verteld worden
- Soms helpt een diagnose echt wel
- Hulpverleners moeten niet alleen luisteren naar het standpunt van de ouders maar ook naar de jongere

Beleving van kinderen en jongeren

- Boos worden zonder dat je eraan kan doen
- Geen inspraak hebben in waar je terechtkomt
- Woorden 'probleem' en 'verhaal' zijn mooier dan 'stoornis' of 'diagnostiek'
- Soms heb je gewoon een luisterend oor nodig en geen actie
- Soms zorgen over later

Kinderrechten

Het Kinderrechtencommissariaat vraagt meer ruimte voor kinderen met een label

Waarom?

- Alarmerende statistieken
  - Steeds meer kinderen met een label
  - Steeds meer kinderen die medicatie innemen
- Betere diagnosticering of veranderende samenleving?
- VN-Comité Rechten van het Kind vraagt naast medicatie en labels ook educatieve en sociale maatregelen
- Zelfde kansen voor kinderen met een bepaalde stoornis
- Kind als subject in onderzoek en niet als object

Basis

- Perspectief en de ervaringen van de kinderen
- VN-Verdrag inzake de Rechten van het Kind
  - Recht op ruimst mogelijke ontwikkeling
  - Recht op participatie en informatie
  - Het belang van het kind
  - Bescherming tegen discriminatie
  - Recht op onderwijs
- VN-Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap
- Aanbevelingen van het VN-Comité voor de rechten van het Kind en de Raad van Europa

Kneelpunten:

- Sterke focus op het kind dat tekort schiet of stoort (ervaringen van kinderen)
- Hun capaciteiten en leefwereld vallen vaak uit het blikveld
- Dominante rol aan de diagnostiek: noodzakelijke voorwaarde voor verdere actie
- Zoektocht naar de gepaste begeleiding na de diagnose en medicatie

Advies

Gevolgen:

- Waar is het kind, of het respect voor alle kinderrechten?
- Waar is de context, of het respect voor dynamisch-interactieve visie op beperkingen
- Groot geloof in de expert, die het moet oplossen
- Installatie van een handelingsonzekerheid

Beleidssuggesties: trek de kaart van inclusie

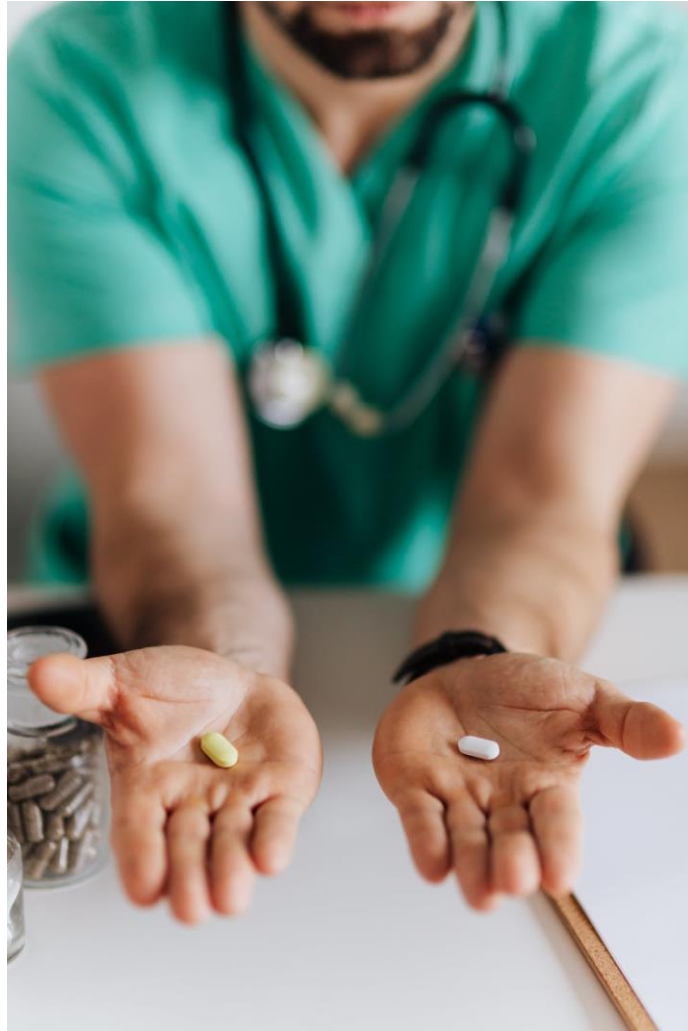
- Kinderen zijn in de eerste plaats kind
- Volle participatie van elk kind aan de samenleving
- Van “Welke diagnose luidt voor dit kind?” naar “Wat heeft dit kind nodig?”
- Inzetten op een diagnose die ook de ervaringen van kind en ouders en impact van de context meeneemt
- Inzetten op methodieken die contextgericht werken

Beleidsuggesties: Sensibiliseer

- Verruim medisch model tot een sociaal-cultureel model met het oog op een inclusieve samenleving
- Streng toezien op gebruik psychofarmaca en op ondersteuning naast medicatie
- Ondersteuning moet ook zonder label kunnen
- Een label moet de uitzondering blijven
- Wet op de patiëntenrechten moet meer weerklank vinden

‘We zijn niet anders dan de anderen. We doen een beetje anders.’

Soms maken we van kleine dingen een groot ding.

Soms doen we iets abnormaals. Maar we zijn en blijven normaal.

Wij kunnen ook leuke dingen doen. Wij zijn ook wijs.’

